

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.

Előfizetési ár:

Negyedévre 2 korona 50 fill. Félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,
hová a késiratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket

a kiadóhivatal

méréselt áron számít fel.

Mi a különbség?

(fj). A nyolc hónapos válság útját szegte annak, hogy a kormány rendes költségvetési javaslatot terjeszzen a képviselőház elé, kénytelen tehát fölhatalmazást kérni, hogy — ami ilyen esetben szokásos, parlamentáris eljárás, — az elmúlt költségvetés keretében utalványozhassa az állami gazdálkodás keretében szükséges kiadásokat. Igen, de mire a kormány idáig jutott, már régen nem parlamentáris, hanem csupán ügyvivő kormány, amelynek lemondását a király elfogadta ugyan, de amelyet a kormányzati ügyek továbbvitelével megbízott. Ügyvivői minőségében nem az országgyűlésnek, csakis a királynak felelős. Ez pedig teljes politikai felelőtlenséget jelent, mert tudvalevően a koronás királyt felelősségre vonni nem lehet azokért a tényekért, amelyeket az ő megbízásából, vagy beleegyezésével ügyvivő miniszterei cselekesznek. A költségvetési fölhatalmazás pedig, az a jog, amely szerint a kormány az állami bevételeket beszédheti és a kiadásokat utalványozhatja az előző költségvetés keretében, csak parlamentáris, felelős kormányt illetet meg.

A kormány pártja — a koalíciós Kossuth-párt, az alkotmány- és a néppárt — a ferdő helyzet tudatában, amelybe az általa támogatott kormány jutott, keresset is kibúvót, de — nem találta meg. Határozati javaslatot fogadott el, amely szerint a Ház akkor, amikor politikai felelősséggel működő kormány nincs, a pénzügyi fölhatalmazásról szóló javaslatot nem tartja tárgyalhatónak és a benyújtott törvényjavaslat dolgában mindaddig, amíg parlamentáris kormány kinevezve nincs, érdemileg nem határoz. Amennyiben azonban a mostani helyzet 1910 január 1-én még fönállana, minden újabb pénzügyi utalványozást megtilt, kivéve . . . És ezután az következik, hogy — semmit sem kivéve. Mert a kormány az 1909. évi költségvetés keretében mindent — az Ausztriával közös költségek járulékait is — utalványozhat.

A miniszterelnök be is terjesztette a Ház pénteki ülésén a költségvetési fölhatalmazásról szóló javaslatot. A kormány tudatában van annak, — mondotta — hogy a javaslat beterjesztése nem parlamentáris. De ezt az állami élet kényszerűsége követelte

meg. Törvénytelennek pedig az eljárás nem mondható, mert a kormány teljes mértékben vállalja a felelősséget. Az ügyvivő kormány kényszerűségből jutott abba a helyzetbe, — folytatta — hogy mint ügyvivő kormány kérjen költségvetési fölhatalmazást, mert többször sürgette a koronánál új kormány kinevezését, mert már régen tavozni akar.

Már most fölmerül az a kérdés, mi a különbség a koalíciós, vagy legyen »kooperációs« ügyvivőség és Fejérvári ügyvivőség között? Fejérvári sem a maga jókedvéből, hanem királyi parancsa volt ügyvivő.

Fejérvári is kijelentette, hogy az ő eljárása nem tekinthető törvénytelennek, mert teljes mértékben vállalja a felelősséget. (Az ilyes kijelentésnek, tudjuk, nem sok értelme van. Wekerlét sem fogják fölakasztani, ha nem tudt helyt állani azért, amiért felelősséget vállalt s nem fogják tőle elkobozni a dånosi pusztaját.) Fejérvári sem nagyon akart a helyén maradni s mikor az áldatlan küzdelemben belefáradt, ő is kérte többször is a fölmentését.

Am a királyi parancsnak engedelmességgel, mégis a helyén maradt. Elhisszük, hogy a királyi akarat kívánta meg, bármennyire sürgették az ellenkezőjét, Wekerle kormányon maradását is. Tudjuk azt is, hogy akármennyire nem parlamentáris, akármennyire törvénytelen is az indemti-javaslat beterjesztése, azt az államérdek megkívánja, mert mint Apponyi mondotta, egy kormány sem vehetné a lelkére azt, hogy a kórházakban utalványozási jog híjján megszúnjék a betegápolás, hogy a menhelyek ápoltságát éheztessek, hogy a tisztviselők fizetés nélkül maradjanak, stb. De hát ugyanezt a kegyetlenséget a Fejérvári-kormány sem vehette volna a lelkére. Miért volt hát az a kormány hazaáruló, darabont? És miért nemzeti kormány a mostani?

És tovább menve, a zárószámadás aktái, amelyek még eddig nem kerültek nyilvánosságra s amelyeket a Ház pénteki ülésén a pénzügyi bizottsághoz utaltak, több »szabálytalanságot«, több fölhatalmazás nélkül utalványozott kiadást fognak föltüntetni, mint a Fejérvári-kormány híres zárószámadása, amiért a darabontoknak fejüket akarták venni. Sőt a Fejérvári milliós kiadásai krajcároskodás-számba me-

hetnek azok mellett a rengeteg milliók mellett, amiket az annekszió költségeire Wekerle már kiutalványozott. De hát akkor miért volt Fejérvári hazaáruló darabont és miért nemzeti a Wekerle-kormány?

Wekerlének a pénteki ülésen azt is szemére hányták, hogy költségvetés beterjesztése nélkül állt elő a költségvetési fölhatalmazásról szóló javaslattal. Hát ez is »szabálytalan« és nyilvánvaló, hogy tisztára taktikából történt. Mert most a népszerűtlensége tetőpontján, amikor minden érdek azt sürgeti, hogy az államélet ne jusson ekzs-lekszes állapota, csak nem fog Wekerle egy deficites költségvetést beterjeszteni? Hisz ez olyan heves obstrukcióra adhatna okot, amilyent az obstrukciókhoz hozzáadódott magyar parlament még nem látott. A »szabálytalansága« mellett is lehet megérteni a kormány eljárását. Amde ez az szabálytalanság sem ok arra, hogy a Wekerle-kormányban a legnemzetibb kormányt tisztelheszük.

S most, a legutolsó órában, igazán itt volna már az ideje, hogy a hangos frázisok politikájá egyszerűsmindekorra megszúnjék. Ugyan mi értelme van annak, ha a kormány tagjai még mindig szavalnak s ha magukat most, hogy belejutottak szorongató helyzetükbe, a nemzeti követelések, nem, — a nemzet mártírjainak szeretnék föltüntetni. Mi értelme van ennek, amikor, haj, nagysokára maga Kossuth is fölismeret, hogy a frázisok mitsem érnek.

— Amennyire én ismerem a magyar népet, mondta Kossuth, tudom, hogy nagy hanggal, frázisokkal, jelszavakkal, de kivált kiáltó szóval lehet rá pillanattig hatni, de csak pillanattig.

Kossuth mondta és ő — bizonybizon, meghisszük — ez esetben nagyon jól tudta, tapasztalásból tudta, hogy mit mond.

A politika zavarosa. Ki ismerné ki magát a mai politikai helyzetben? Senki. Az egyetlen jelentező, akinek álláspontja döntő fordulatot tényt: a király, hallgat. Tőle függ mindenki s az ő fölfogásáról nem tudunk semmit, csak sejjük, hogy véglegesen rúndet a kar. Ami itt érvényesül, az a trónörökös álláspontja. Hogy összefoglaljuk a helyzetre vonatkozó megállapításokat, itt közzöljük a vasárnapi nyilatkozatokat, Ezekből

megállapítható, hogy senki sem tud semmit.

Tisza István gróf:

— Amennyiben bármiféle politikai vállalkozás a kulina az általános egyenlő szabványi jogra, amit Justh Gyula hirdet, minden jó hazafinak össze kellene fognia a tervezet ellen és azt hiszi, hogy a nemzeti társaskörben is igen sokan vannak, akik az ő nézeteiben osztoznak. Inkább maradjon a mai választói jog, mint hogy valami elhamarkodott reformot hozzanak. Barki legyen az, aki a nemzetiségi kérdésben Justh Gyula álláspontjára helyezkedik, az őt magával szemben találja. Ez a kérdés föltétlenül egyesíteni fogja a nemzet gondolkodó és jóérzésű fiait. Lukács László leghelyesebben tenné, ha világos hatvanhetes alapon szervezne kormányt s ez esetben kétségtelen erős támasztekót nyerne. Vagy pedig alakítson Justh Gyula kabinetet, de a saját embereivel, a saját programja alapján.

Justh Gyula:

— A bankkérdéssel állok vagy bukok: 1911. január elseji dátummal. Ezt a kérdést elpalkizni nem engedem, Barki hozza is a bankot: Lukács vagy Héderváry, vele megyek, de mindenkiel szembezálok, aki engem huzavonásra akar kényszeríteni. Inkább elpusztulok, semhogy a törvényes határidőből engedjek. Inkább legyen nyílt abszolútizmus, mint burkolt vagy alkotmányosság. Ha, amint mondják, a jövő héten kihallgatásra megyek a királyhoz, meg fogom ott is mondani, hogy nem engedek, mert ezzel a függetlenségi pártot örökre tönkre tennék. Nem kell megjéjdnal semmiféle fenyegetéstől. Mi kitartunk és győzni fogunk. Én maradok, aki voltam. Megalkuvást nem ismerek.

Rákosi Jenő:

— Hová jutottunk! Abban a pillanatban, amikor már világos, hogy újabb elszánt harc, áldozatkészség és önfeláldozás nélkül mindez ideális javakból nem lesz semmi, abban a pillanatban a nemzet önkéntes hadai mintha szoldos csapatok volnának, ime egymás ellen fordulnak és mintegy dulakodást és öldöklést indítanak a — **prédáért**. És mi csoda prédáért? Hol van az a zsákmány, eddigi harcaink jutalma? Mit értünk el? Katonai követeléseinknek a minimumát sem. Az önálló bankról csak egy deklarációt sem. Hat mi az, amin a hazafiaknak össze kell veszniük? Vagy a koldus haztartás békéltelensége ez? Ahol nem javakon, hanem semmin kapnak hajba a hazastársak és bomlik szét a család? Nem a gazdag ember versengése ez, hanem a semmi nélkül való gyűlölködése és elkeseredése. — Vihar volt, amely pár évvel ezelőtt egy korhadt és megromlott rendszer minden szeméjét elsöpörté. De minden vihar szemetet nemcsak elvisz, de hoz is másikat. Ennek a füstje-gőze gomolyog most a képviselőház levegőjében.

Bánffy Dezós báró:

— Ragaszkodom programomhoz. Aki az önálló magyar nemzeti állam kiépítésének politikáját csinálja, támogatom, mindenki másal szemben — ellenzébe megyek. Nem a személyt nézem, hanem az eivét.

Nagy Dezós:

— A függetlenségi és negyvennyolcas párt ma többséget nem alkot és így kormány alakítására nem vállalkozhatik, de nem is vállalkoznék, még ha többsége volna sem, az önálló jegybank felállítása nélkül. S nem is fog semmiféle olyan kormányt támogatni,

amely e nélkül jön. Enélkül a függetlenségi párt, tudtommal a választójogi törvény megalkotására sem hajlandó, amit ennek a pártnak Lukács és Héderváry küldetésének hírére kerekedett erős és határozott hangulata is bizonyít.

Apponyi Albert gróf:

Ha az osztrák kormány 1910. január 1-én rendeleti úton lépteti életbe a román kereskedelmi szerződést, ez által megszegné a Magyarország és Ausztria között fennálló vámserződést, ami jogot adna nekünk arra, hogy fölláítsuk a vámsorompókat. Amint az osztrák kormány kiadja a román kereskedelmi szerződés életbe lépését iránt való rendeletét, másnap már a magyar kormány is fölláítaná az osztrák határon a vámhivatalokat. Ez volna a legkedvezőbb alkalom arra, hogy minket elcsapjanak és mi örömmel ragadnók meg ezt az alkalmat.

Vörös László:

— A petróleum részvénytársaság dolgában jártam Bécsben, politikáról nem beszéltem.

Khuen Héderváry gróf:

— Várom a felség parancsát. Másra, mint a alkotmányos megoldásra nem vállalkozom.

Lukács László:

— A királytól még nem kaptam és nem is vállaltam formális megbízást, de mint magánember tájékozódni fogok az esetleges megegyezés esélyéről.

Kossúth Ferenc:

— A kormány helyzete rosszabbodott. A szabadulás órája újabb késéssel szünetel. Bárhol szivesebben lennék már, mint kormányon.

*

Ime, ezek a vasárnapi nyilatkozatok. Aki úgy hiszi, hogy ezekben van a kibontakozás magva, az tud olvasni a gondolatok és szavak mögött.

Városi közgyűlés.

— 1909. dec. 20. —

A városatyák szép érdeklődése mellett tartotta a városi képviselőtestület, f. hó 20-án, a vármegyeház nagytérképén az e havi rendes közgyűlést, ez évben az utolsót. Mátéffy Ferenc dr. polgármester elnöklése mellett.

Ahogy a polgármester a megjelentek üdvözlésével a közgyűlést megnyitotta és bejelentette, hogy a főispán a megüresedett főkapitányi állásra Zilahy Kálmán nevezte ki, aki esküjét letéve, állását már elfoglalta, — maga az új főkapitány — igen szimpátikus megjelenésű férfi — emelkedett föl szólásra, hogy magvas, rövid beszédben adja meg jövendő rendőrhatalósági működésének irányát és elveit, amelyek kivételéhez kéri a képviselőtestület jóindulatú támogatását. A képviselők a bejelentett programon való tetszésüket lelkes éljenzéssel nyilvánították.

Ezután jöttek az elmaradhatatlan interpellációk, melyek közül kettőt a nagymester Kőblös Gábor zúdított a közgyűlésre. Az egyik a gimnáziumi hozzájárulásról szólt, amelyre nézve azt feszegette, hogy ne fessünk, amíg a közoktatásügyi miniszter a főgimnáziumot ki nem bővíti, ha pedig kibővítetik, akkor megint csak ne fessünk a hozzájárulást, hanem kérjük annak az elengedését. A másik a kurcai zsilipek kérdését feszegette, hogy szorítsuk végre rá az ármentesítő tarsulatot a zsilipek építését kötelezőségnek teljesítésére. A polgármesternek erre a két interpellációra adott és egyhangúlag tudomásul vett válaszára, a harmadik interpellációval Zsoldos Ferenc iparos állott elő, az nehezeltve, hogy a közgyűlések he-

tipacos napra vannak kitézve, mi által a képviselőtestületnek iparos, kereskedő és értelmiségi tagjai elűtetnek a megjelenés és a közgyűlésen való részvétel lehetőségétől. A polgármesternek erre adott felvilágosítást is tudomásul vették.

Rátérve a napirendre, beiktatták az építkezési szabályrendeletbe a belügyminiszter által elrendelt lényegtelen módosításokat; elfogadták a tanácsnak — ugyancsak a belügyminiszteri rendelet szellemében előterjesztett azt a javaslatot, hogy a gyámpénztári tartalékalap 1908. évi jövedelmi főösslegéből ez évben 1600 korona csatoltassék a tisztviselői nyugdíjalaphoz, miután közben Kálpagos Szabó Imre telekengedélyezési kérvényét visszavonta, az erre vonatkozólt meggyebizottsági határozatot tudomásul véve, ezt az ügyet a napirendről levetették; s elfogadták a fedező menék kiszolgáltatása tárgyában tett tanácsi előterjesztést.

Mindenek ügyeket idáig simán, vita nélkül tárgyalták és intézték el. Az első érdemleges vita a következő tárgynál: az alispánnak a vármegyei közkórház kibővítéséhez városi hozzájárulást kérő megkeresése körül fejtett ki. Az ügy előadója a főszármvevő volt, aki előterjesztette, hogy a vármegye kérelmének megfelelően, a város adjon évenként a kórház kibővítéséhez 600 koronát, különböző alapokból mintegy 3200 koronát, a Banyai Győző-féle alapítványból 10000 koronáját és egyezermindenkorra 2800 koronát, mely utóbbi összeg úgy is fel volt véve a járv nykórházra, mely kórház fenntartásának kötelezettsége ez esetben a város válláról levétetnék.

Szedes Janos szent elsőnek a kérdéshez. A kórház nem szentesi, hanem megyei jellegű. Ezért es mert — ha a cseléd kórházba kerül, — akármivel is járul Szentes hozzá a kórház kibővítéséhez, mégis megveszik a gazdán az apolási díjat, — a tanács javaslatát nem fogadja el, bár ellenindítványt nem tesz. Dr. Lakos Imre tisztán a Banyai-féle alapítvány átengedésének terbevétele ellen szól, mert az alapítvány kulturális célra szolgálja s így valószínű, hogy a föltekutatók akarátan a határozat perferatualhatása fennakadna. Barkai Janos Szedes Janos felszólalásához csatlakozik. Cicatricis Lajos dr. tartalmas beszédének hatása alatt aztán, melyben a közkórház rendeltetését és Szenteshez való viszonyát, továbbá a kibővítésből éppen Szentesre haruló előnyöket kimerítő alaposaggal ismertette, továbbá Papp László főszármvevő fölvilágosításai és Petrovics Soma pártoló felszólalása után a tanácsi javaslatot elfogadták.

A Raday Kálmán volt főkapitány búcsúzóulélenék tudomásul vételével elhatározta a közgyűlés, hogy az állásot megvált és nyugalomba vonult főkapitányának lelkiismeretes, odaadó és kötelességtudó munkásságáért elismerését nyilvánítja, jegyzőkönyvében érdemét megörökíti és őt erről jegyzőkönyvi kivonaton értesíti.

Az alsóréten felállítandó négy tantermes állami iskola létesíthetése végett Szenteset telekadásra hívták fel, mely telek megszerzése érdekében egy földterületre a kisajátítási jogot kell a városnak megkérnie. Ez volt a közgyűlés most következő tárgya, melynél Szedes Janos a Bartha-alapítványból a földmives iskola felállítását sürgette. Cicatricis Lajos dr. felszólalására, melyben a tervezett iskola és a földmives-iskola között levő lényeges különbségre mutatott rá, — a közgyűlés, a tanács javaslatahoz képest, a kisajátítási jog megkérését határozta el.

A kereskedő tanonciskola felállítására vonatkozó tanácsi javaslatot egyhangúlag elfogadták. E szerint az iskola első osztálya 1910-ben, második osztálya 1911-ben, harmadik osztálya 1912-ben nyílik meg, az iskolának három tanítója lesz, akiknek fizetését is megállapították, egyben, megválasztva a kereskedő-tanonc iskolai bizottság tagjait is.

A kerületi orvosok jövőben leendő lakóhelyének megállapítását iktatták aztán, László Vilmos dr. főorvos előadása alapján, a szabályrendeletbe olymódon, hogy az ezután választandó kerületi orvosok minden-

kor a kerületük középpontjában lesznek kötelesek lakni. Ez a módosítás természetesen nem érinti a most hivatalban levő kerületi orvosok szerzett jogait.

A közbiztonsági és hüsvizgálati szabályrendeletet, valamint a hatósági hüsvizk állítására és kezelésére vonatkozó tanácsi előterjesztést változatlanul elfogadták.

Hosszabb vita fejlődött ki a református egyház által ujonnan nyitandó temető kérdése körül, melynek céljára Szeder János és neje adományoztak az egyháznak három hold nagyhegyi szőlőbeli és a mai református közepetmélővel határos földterületet. A tanács szótöbbséggel hozott javaslata a temetőnyitást engedélyezésére szökt. Ezzel szemben állt László Vilmos dr. főorvosnak kisebbségi javaslata, hogy közegészségügyi okokból a kérdéses helyen új temető nyitása nem engedélyeztessék. A főorvos terjesztette elő az ügyet és a maga különvéleményét nagy gondnal megszerkesztett és kétségtelenül helyt is álló érvekkel olokta meg. Mert kétségtelenül igaz van abban, hogy temetőket mindig a község alatt és nem azok fölött kell nyitni, s hogy az utóbbi módon nyitott temetők artalmas gázai és erjedő csirái megfertőztetik a talajvizet, szélrohamokkal a levegőt is. Csak hogy igaz az is, hogy Szentesre nézve a talajvíz megfergőzése az artézi kútak mellett ma már nem bír jelentőséggel és a csupa földszintes hazaköb álló város fölül a légáramlatok hamarost és kártétel nélkül sodorják el az artalmas gázokat. A tanács javaslata mellett ilyen értelemben is szólaltak fel Zsoldos Ferenc mérnök és Banfalvi Lajos. Csura y Mihály is felszólalt, elég tapintatlan formában s a közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el.

Nagyobb vita volt még a tyúkpiactér kibővítése kérdésében, melynek céljaira Szeder János telket ajánlott fel, négyezsgölenként 30 koronáért, amit a tanács elfogadásra ajánlott. Csúcs Lajos az egész ügyet levétlenül javasolta a tárgysorozatról és ezt a felosztást többen helyeselték felszólalásaikkal. Zsoldos Ferencnek a tanácsi javaslatot pártoló felszólalása után a közgyűlés többsége azt el is fogadta.

A polgármester ekkor, az idő előrehaladottságára való tekintettel a tanácskozást felüggesztette és a folytatólagos közgyűlést délután 2 órára tűzte ki.

A délutáni folytatólagos közgyűlés első tárgya Dorogh y Zsigmond az a kérelme volt, hogy neki ipari célokra telepet engedjenek át. Az ügyet egy 30 nap multán tartandó közgyűlés tárgysorozatára tették át. Ezután elutasították Kápolnai Józsefet egy földös városi terület megvételére vonatkozó ajánlatával, Csala István és neje haszonbéri szerződését 6 évre meghosszabbították és az úthálózat revíziója ügyében, hosszabb vita után, elfogadván a tanács javaslatát, 54 útát vettek fel a törzskönyvbé.

A piactéren létesítendő illemhely kérdésében is volt vita. A tanács előterjesztése szerint, egy díszesebb kivitelű ilyen hely 8000 koronába kerülne, miért is a kérdést a napirendről levétlenül javasolja. Cicatricis Lajos dr. és többek felszólalására azonban, miután az illemhelyre okvetlenül szükség van, egy 1000 koronába kerülő egyszerűbb illemhely létesítését határozta el.

Ezután elutasították öv. Dóczi Lajosné segély-kérelmet, kiutalványoztak Radimczky Kalmannak a fizetés kulömböségét s elutasították az adóvégrehajtókat is lakbér illetmény megállapítására vonatkozó kérelmüket.

A kémenyseprök többrendbeli kérelmét szintén elutasították. Elhatározta aztan, hogy a közbiztonsági védelem megvédése érdekében elárják a Bali-féle átjárót. A városi facsemeték értékesítésénél követendő eljárásra nézve elfogadták a tanácsi javaslatot s öv. Gálffy Sándorné jogos kérését teljesítve, kiutalványoztak neki kegydíjképen elhalt férjének egy évi fizetését.

A menhái apóiasi díjakat január 1-től továbbra is fölcémlétk, annak elhatározásával, hogy a tanács a szegények házi apóására tegyen sürgös előterjesztést.

Hosszabb vita fejlődött ki a Csillag Lakos István-féle kútszobor körül, melynek elátóváltását a városi tanács felrendelte, ami ellen Csillag Lakos és neje föllebbezést adtak be. A vitában a föllebbezés mellett Lakos Imre dr. és Buzi József, a föllebbezés elutasítása mellett, amit a tanács javasolt, Cicatricis Lajos dr. és Banfalvi Lajos vettek részt és a többség a szobor eltávolítását mondta ki.

A tárgysorozat még hátralevő apróbb ügyeit aztan gyorsabb tempóban tárgyalták le, úgy, oogy a közgyűlés este 6 órakor bezárult.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. december 23.

Lapunk legközelebbi száma, a karácsonyi ünnepre való tekintettel, kivételesen nem vasárnap, hanem szombaton, karácsony első napján jelenik meg.

— Gyűlések a vármegyén. Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága a folyó hó 28-án délelőtt 10 órakor tartja rendes évnegyedes közgyűlését — ez évben az utolsót — a vármegyehaz nagytermében. Ezt megelőzően, folyó hó 23-án délelőtt 9 órakor az allandó választmány ülésez, hogy a közgyűlésre kerülő ügyekben határozati javaslatot adjon. A megyegyűlés 89 pontot föllelő tárgysorozatának altalanosabb érdekű ügyei következnek: Alispáni évnegyedes jelentés. — Az 1910 évi ujoncozas előkészítésére kibocsátott honvédelmi miniszteri körrendelet. — Megyei földelvi bizottság vaslata. — A közigazgatási bizottságba 2 évre 5 tagnak, a központi választmányba 1910-re 1 tagnak, az allandó választmányba 3 tagnak vaslata és az igazoló választmány, valamint a körhazai bizottságnak újra alakítása. — Alispáni jelentés a Szentes város által határkiigazítás iránt beadott kérelemre elrendelt tárgyalásról. — Alispáni jelentés Horváth Mihály-ereklyék megszerzése tárgyában. — Fejérmegye körirata Kossuth Ferenc iránt bízalom nyilvánítása tárgyában. — A vármegyei közkórhaz kibővítéséhez szükséges telek megvásárlására vonatkozólag Kanasz Nagy Sándorral és az alsórtí munkástelep céljaira vett ingatlanra vonatkozólag Zsoldos Ferencsel kötött szerződések. — Szentes város határozata a Horváth Mihály emlék-szobor létesítése tárgyában. — Matéffy László és társai föllebbezése Szentes város képviselőtestületének a Kossuth Lajos-útca szabályozása tárgyában hozott határozata ellen. — Fabián-sebetyiné község iskolái allamosítása tárgyában hozott határozata. — Ludrovai Tóth István több rendbeli föllebbezése Csongrád község képviselőtestületének néhány határozata ellen. — Horgos község határozata az ottani közbirtokossággal kötött cserügylet tárgyában.

— Az O. M. G. E. a külön vámtérsületért. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a múlt vasárnapon tartott közgyűlésének szenzációja van. Károlyi Mihály gróf, Az O. M. G. E. elnöke heves tamadást intézett A erenthal gróf külügyminiszter ellen és állást foglalt a külön vámtérsület mellett, ami pedig eddig ellentétes volt a magyar feudálisok fölfogásával. Károlyi Mihály gróf elnöki megnyitójában azt fejtegette, hogy a román kereskedelmi szerződés súlyosan sérti a magyar gazdák érdekeit. Ugy véli, hogy A erenthal gróf külügyminiszter a ma-

gyar gazdákkal akarja megfizetni külpolitikai baklövéseinek árát. A magyar agráriusoknak követniük kell az osztrák példát és megmutatni az agráriusok hatalmát. Ausztria is ellenünk tamad és tarifával tönkreteszti a magyar lisztkivitelét, úgy, hogy etamadás ellenében nincs más védekezés, mint — az önálló vámtérsület. Nagy éljenzéssel fogadták ezt a beszédet, amely után Bethlen István gróf tamadta élesen a külgyminisztert és az osztrák kereskedelmi politikát.

— Pénzt kap a város. A parlament által a városok segítésére megszavazott 2 millió végre felosztásra került. Szentesnek a nagy summából 25000 korona jutott, mely összeg már meg is érkezett a városhoz a belügyminiszter egy utasításával együtt, mely megszabja, hogy az összeg a városi tisztviselők milyen mérvű fizetésemelésére szolgáljon első sorban. A 25000 koronából fennmaradó összeg sem fordítható azonban pótdadóasztásra, hanem csakis városfejlesztési célokra használható fel.

— Nem kell protekció. Az utóbbi időben nagyon elszaporodott azoknak a közbenjáró ügynököknek a száma, akik különösen a kisiparosok tájékoztatásáért kihalozva, vállalkoztak állami gépsegéyek kieszközlésére. A kereskedelemügyi minisztérium bizalmas leiratban értesítette az ország összes kereskedelmi és iparkamaráit, hogy figyelmeztessék a kisiparosokat arra, hogy ez a közbenjárás csak hátráltatja ügyük igazságos elintézését. A rendelet figyelmezteti az érdeklét iparosokat, hogy állami segéyek elnyeréséért semmiféle közbenjáróra vagy ügynökre nincs szükség, mert egyrészt a kellő felvilágosítást a felek a kereskedelmi és iparkamara, az iparfelügyelő, a technológiai iparmúzeum, vagy a kereskedelemügyi minisztérium iparfejlesztő szakosztálya útján minden költség nélkül megkaphatják és ügyük, a lehető leggyorsabban intéztetik el, — másrészt, mert nem hivatott személyek közbenjötté a folyamodóval szemben a felsőbb hatóságbanál jogosult bizalmatlanságot teremt, a félnek költséget okoz és az ügy elintézését is hátráltatja, mert ilyenkor az eljáró hatóság azt is vizsgálni köteles, hogy a pénz- vagy gépsegély kérelmezése nem valamely, ebből közvetet hasznot remélő vállalat kezdeményezéséből történt-e, amely esetben a kérelem föltétlenül el fog utasítani. A kereskedelemügyi minisztérium rendelete nagyon szépen hangzik, nagyon okos és helyenvaló, de azért, — hiába — nem fog megszűnni, ezután sem a közbenjárás és a protekció.

— Szilveszteri estélyek. A múlt év búcsúztatását, új esztendőnek üdvözletét, Szilveszter estjén, hagenományos szokás szerint, társas összejövetelekkel, olyik helyen parasz tánccmulatsággal ünneplik meg a társaskörök. Szilveszteri lakomák és estélyek lesznek: a kaszinóban, a református körben, a negyvennyolcas népkörökben és az iparosifjak önképzőkörében, az utóbbi helyeken tánccmulatsággal összekötve. Leglátogatottabb és legkedélyesebb lesz bizonyára ez évben is az iparos ifjak önképzőkörének Szilveszter esti mulatsága, melyet az ipartestületi haz terméiben tartanak és amelynek névre szőlő meghívót a rendezőség már szétküldte.

— Teherbevallások. Azok az adófizető polgárok, akik ingatlanok, ház, föld után is adót fizetnek, de ezen ingatlanuk jelzőlagos

bekebelezéssel, adóssággal van terhelve, bizonyos adókedvezményben részesülnek abban az esetben, ha ezt a bekebelezett adósságterhet az adóhivatalnál a betáblázási telekkönyvi végzéssel és a törlesztési könyvcsekével igazoltan, kellő időben bejelentik. Az ilyen bejelentések idejéül az év első hónapja szolgál. Aki tehát adóssággal terhelt ingatlana után az adókedvezményben 1910-ben részesedni óhajt, újév napjától, január 31-ig kell a tehervallomást a városi adóhivatalnál bejelentenie és a bejelentéshez magával vinnie igazolásképpen a betáblázási telekkönyvi végzést; ha van ilyen, akkor a törlesztési könyvcsekét is.

— **Karácsonyi passió-játék.** A katolikus iskolák növendékei — mint már évek óta — ez évben is tartanak a katolikus körben passiójátékot, most is a szegény sorsú iskolás gyermekek felruházása javára. A passiójátékot karácsony első napján, délután 4 órák tartják és újév napján megismétlik. Az idén színrre kerül ebben a gyermekelőadásban **B a r t h a** Istvánnak **»Karácsony»** című három felvonásos színjátéka, amelyben közreműködnek: Pataki Ferenc, Usztriczky Paula, Bartucz Erzs, Menning Antal, Demeter Erzs, Szaraz Etelka, Pataki Viktória, Fekete Nagy Ignác, Mucsi Mihály, Németh János, Bencsik Antal, Hegedűs Istvan, Aparóczy Kalmán, Farsang János, Untermüller Ferenc, Bugner László, Beszédes László, Bóna Laci, Antal Endre, Piti Pal, Varadi Mariska, Menning Erzs, Adameszk Gabriella, Novobáczky Gizella, Kazmér Teréz, Schrantz Irma, Granicz Júlia, Szűcs Erzs, Balint Margit, Praznovszky Ilonka, Varga Erzsébet és Matyuska Maria. Helyarok: I, hely 1 K. 20 f.; II, hely 80 f.; III, hely 60 f.; alólhely 40 fillér. Jegyek a piebanián válthatók előre.

— **Ki volt a korcsmahős.** Főrgeteg János tápéi gazdaember a nyaron a Szerdahelyi-féle vendéglőben mulatott több barátjával, akik közt volt Miklós Gyenge Pal kompérlő is. Mikor Főrgeteg megelégette a mulatságot és hazafelé tartott, a sötétben valaki megtámadta bottal és úgy összeverte, hogy a karja is eltört. Főrgeteg nem látta a támadó arcát, de úgy vélekedett, hogy az nem lehetett más mint Gyenge Miklós Pal, akivel szóváltása volt a korcsmahóban. Tehát Miklós ellen tett följelentést a tápéi csendőrsősnél. A csendőrök letartóztatották Miklóst, aki hosszas tagadás után magára vállalta a cselekmény elkövetését. Miklós Gyenge Pal súlyos testi sértés miatt állt tehát szombaton a szegedi törvényszék büntető tanácsa előtt. A tárgyaláson azonban tagadta, hogy ő verte volna meg Főrgetegt. Állítása szerint a csendőrségen azért tett beismerő vallomást, mert a csendőrök addig nem akartak elereszteni, amíg nem vall. A bíróság a védekezést elfogadta és a vadlottat fölmentette. Főrgeteg uram aztán váltig törheti a fejét azon, ki volt a korcsmahős, aki őt úgy megcsúfolta.

— **Köri táncvigalom.** A farsangi évadot, mely január 6-án, vízkereztör kezdődik, ezen a télen — úgy látszik — a katolikus kör nyitja meg, a haz alapja javára saját termeiben, január hó 9-én tartandó zartkőri táncmulatsággal. A mulatságra szóló meghívókat a rendezőség a napokban küldi szét. Belépődíj erre a táncmulatságra: személyjegy 1 K. 20 fillér, családijegy, 3 tagú családnak 3 korona. A családias jellegű, kedélyesnek és fesztelennek ígérkező mulatság, a fenjeltett napon esti 7 órák kezdődik.

— **Táncantánítás.** R a f f n e r n é, szegedi polgári leányiskolai tanítónő farsang végével Szentesre készül, hogy itt a polgári leányiskola és a főgimnázium növendékeinek táncanfolyamot nyisson. A tanfolyamot, melynek tanítási díja 20 korona lesz, a főgimnáziumi tornacsarnokban tartaná R a f f n e r n é, akik igen jó hírnév előz meg, mert ahogy okmányaiól látjuk, a táncantánításra képesti táncantánító oklevele van s ezenfölül a szegedi intézetektől bizonyítványai, melyek igazolják, hogy ott milyen kitűnő eredménnyel tani-

totta a táncot. Bár a farsang vége még messze van — jó előre fölhívjuk a szülék figyelmét a nyitandó táncfolyamra.

L Á Z

és egyéb gyengítő betegségek után a teljes egészség gyors visszanyerésére a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió

biztosan kipróbált szer.

Kellemes ízű és könnyen emészthető és ennélfogva sokan vehetik, akik más szereket nem tudnak bevenni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

azonfölül sokkal hatásosabb is. A tisztá-

Az Emulsió vásárlásánál ság ideálja.

A SCOTT-féle módszer végjegyét — a halászt kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Köszönetnyilvánítás.

Egyházunk templomának villamvilágításra történt berendezése költségeihez való hozzájárulásként a következőktől érkeztek be eddig adományok:

Izraelita szent egylettől 100 kor.; özv. Czukor Emilné, Székely József, dr. Reis Samu Weisz Jakab 50—50 kor.; Bánfalvi Lajos, Simkó Ignác, Schwarz Mór, Hahn Izidor 20—20 kor.; May Schiffer és Beck-cég 25 kor.; Lövy D. Adólf, Pirithy Matyás, Bleier Lipót, Lengyel Zsigmond, Gunszt Sándor, Hoffman Jakab, Lantos Károly, Nagy József, Weisz Zsigmond, Deutsch Béla, Rosenstock Salamon 10—10 korona; Hajnal Géza, Leitner Ignác, Berger Soma, Schwarz Simon, Bleier Pal, Lövy Sándor, dr. Lövy Zsigmond 5—5 korona; Farkas Gabor 4 korona. egy fogadásból Hajnal Géza 3 korona; templomi adományokban: Gunszt Sándor 11 korona, Czukor David 2 korona; eddigi adományok összege: 570 korona.

A nemes, szép példaadásnak vajha számos követője kerülne meg egyházközségünkben. Ezzel a hó óhajtással fejezi ki a kegyes adakozóknak az egyházközség köszönetét.

Az izraelita egyház előljárósága.

Felolós szerkesztő: **BÁNFAI LAJOS.**

Kiadótulajdonos »Szentes és Vidéke« könyvnyomda

4 vagy 5 éves

befizetéses részletek
jegyezhetőik a
Szentes-vidéki takarékpénztárnál

Kiadó üzlethelyiségek.

Horváth Gyula útca 29. számú házamban, (a Nyíri-közzel átal) két üzlethelyiség van kiadó. Egyik különösen alkalmas, szabó, borbély vagy szijgyártó üzletnek; a másik, mint hogy ezen városrészben rőfősüzet nincsen — rőtös üzletnek.

Egy fűszeres üzlet részére szükséges fiókos berendezésem is van eladó. Szentes, 1909. dec. 14.

Spitzer Adolf.

Szentes város polgármesterétől.
10674/1909. sz.

Hirdetmény.

Szentes város közönségét értesitem, hogy az időszakos mértékhitelisétsénel részt nem vett felekneknek 3 nap, valamint az időszakos hitelisétsénel ugyan részt vett, de javításba utalt mértékek újbóli bemutatására 2 nap állapított meg a szeged állami mértékhitelítő hivatal által, miert is a fent nevezett hivatal egyik tisztviselője folyó hó 23-án ki fog szállani Szentesre, s itt a hitelisétsé a következő sorrendben eszközli.—
1909 december hó 23-án B—J betűig,
" " " 24-én K—R betűig
" " " 27-én S—Z betűig
A már hibásoknak talált mérőeszközök újbóli bemutatása pedig 1909. december hó 28 és 29-én történik.

Felhívom tehát a mértékeit hitelisen kívánó közönséget, hogy hitelisétsé mértékeiket a fentkített időben és sorrendben a városi volt mértékhitelítő hivatalban pontosan bemutatásák.

Szentes, 1909. december hó 14-én.

Dr. Mátéffy polgármester.

Iff. Zsoldos Ferenc
ajánlja a közelgő ünnepekre
mindennemű tiszta búza

Lisztjeit,

a melyek a legfinomabb
nullás minőségig kaphatók
a gyártelepén.

Földeladás.

Néhai Horváth Ilona volt Nagy Sándorné örökösei váci lakosok Kistókei és felsőréti 340 hold földjük kedvező fizetési feltételek mellett apróbb részletekben is eladó. — Értekezni lehet Szentesen Horváth Jenővel.

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál alig van; ezer meg ezer ember szenved benne pedig nem kénytelen vele, mert örökre megszabadul tőle az, aki Sztraka Menthol fogszappanját használja. Ára majolika szelencében 1 kor. melyhez a fogopasról egy tudományos szivalon álló értékesítvan mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kapható egy koromért. 3 drbt 3 korért bérmentve küld Sztraka gyógyszereszer Mohol. Kapható Szentesen Vecsery Miklós gyógyszerárban. 9—4

1 koronás

4 éves heti betétes részjegyek már jegyezhetőik a Szentesi Központi takarékpénztár részv. társ.-nál. 20—4